

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

7. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

2. ÇALIŞMA FÖYÜ

Sabahattin DÜLGER	İl Millî Eğitim Müdürü
Mahmut KARAKAYA	Şube Müdürü
Volkan ÇIRAKOĞLU	ÖDM Ekip Sorumlusu
Serkan SERT	Branş Koordinatörü
Erkan TAŞDELEN	Soru Yazarı
Sema ER	Soru Yazarı
Yusuf DEMİR	Soru Yazarı
Olcay TUGAY TİKİL	Tasarım
Ümmügül YELEN	Dizgi

UYGULAMA - 2

Aşağıdaki kavramların ilgili olduğu başlıkları örnekteki gibi boyayarak gösteriniz.

	Hacca Gitmek	Umre Yapmak	Kurban Bayramı
Koyun/davar			
Mikat sınırları			
İhrama girmek			
Sa'y			
Tavaf			
İhramdan çıkmak			
Tıraş olmak			
Şeytan taşlamak			
Müzdelif			
Arefe			
Mina			
Safa-Merve			
Vakfe			
Kâbe			
Namazları cemetmek			
Telbiye			
Teşrik tekbirleri			

UYGULAMA - 3

Bir Peygamber Tanıyorum

Hz. İbrahim Allah Teâlâ'nın emriyle hanımı Hacer ve oğlu İsmail'i Filistin'den alıp Hicaz'a götürdü. O zamanlar henüz Mekke şehri kurulmamıştı, her taraf ıssızdı. Hatta su da yoktu.

Hz. İbrahim dönüp giderken Hacer, "Ey İbrahim! Bizi burada bırakmanı sana Allah mı emretti?" diye seslendi. Hz. İbrahim, "Evet, Allah emretti." deyince Hacer, "Öyleyse Allah bize yeter, bizi o korur." diyerek Allah'a tevekkül etti.

Aradan zaman geçince çocuk susuzluktan ağlamaya başladı. Hacer su aramaya başladı. Bir yudum su bulmak için Safa ile Merve arasında yedi defa gidip geldi. Yedinci defa Merve'ye çıktığında şimdiki Zemzem kuyusunun bulunduğu yerde çocuk ayağı ile kumları eşelemeye başlamış ve oradan bir su çıkmıştı. Hacer gelip kana kana içti, çocuğuna da içirdi.

Hz. İbrahim zaman zaman Şam'dan gelip oğlunu ve hanımı Hacer'i ziyaret ederdi. Bir defa rüyasında (Saffat, 37:102) oğlu İsmail'i kurban ettiğini görmüştü. Rüya üç gece aynen tekrar edince Hz. İbrahim durumu oğluna açtı: "Ey oğulcuğum, rüyamda seni kurban ettiğimi gördüm, buna ne dersin?" dedi. Hz. İsmail, "Babacığım, emrolunduğun şeyi yap, inşallah beni sabredenlerden bulacaksın." diye cevap verdi.

İbrahim (a.s.) ile Hz. İsmail'in bu teslimiyetini Allah mükâfatlandırdı. Hz. İsmail'in yerine büyük bir kurbanlık verdi.

Hz. İbrahim'in Mekke'ye yaptığı bir sefer sırasında Allah tarafından (Bakara, 2:127) Kâbe'yi yapması emredilmişti. Oğlu İsmail (a.s.) ile birlikte Kâbe'yi yaptılar. İsmail (a.s.) taş getiriyor, İbrahim (a.s.) duvar örüyordu.

Babasının vefatından sonra Hz. İsmail, Hicaz halkına peygamber oldu. Onun peygamberliği hakkında Kur'an'da şöyle bahsedilmiştir: "Kitap'ta İsmail'i de an. Şüphesiz o, sözünde duran bir kimse idi. Bir resûl, bir nebî idi. Ailesine namaz ve zekâtı emrederdi. Rabb'inin katında da hoşnutluğa ulaşmıştı." (Meryem, 19:54-55)

Hz. İsmail'in kabri Mescid-i Harem'deki Hicr denilen yerdedir.

Bu metne göre aşağıda verilen cümlelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına ise "Y" yazınız.

1	Hacer ve İsmail de Hz. İbrahim gibi Allah'a teslim olmuşlardır.	6	Hacer validemizin yeri eşelemesiyle zemzem suyu çıkmıştır.
2	Hz. İbrahim gördüğü rüyanın Allah tarafından geldiğini anlayınca oğlunu kurban etmeye karar verdi.	7	İsmail (a.s.) Mekke'de vefat etmiştir.
3	Yüce Allah, Hz. İbrahim'i iki büyük olayla imtihan etmiştir.	8	Hz. İsmail Mekke'de dünyaya gelmiştir.
4	İsmail (a.s.) karısına ve çocuklarına namaz, zekât gibi ibadetleri yapmaları için çaba harcamıştır.	9	Hz. İbrahim, Hicaz bölgesini sevdiği için oraya gelmiştir.
5	Hz. İsmail Mekke'de dünyaya gelmiştir.	10	Hz. İbrahim, Hicaz bölgesini sevdiği için oraya gelmiştir.
6	İbrahim (a.s.), Hz. İsmail'e Kâbe'nin yapımında yardım etmiştir.		

UYGULAMA - 4

Aşağıdaki kelime ve kavramlar bulmacada (yatay-dikey-çapraz olarak) gizlenmiştir.
Bu sözcük ve kavramları bularak işaretleyiniz.

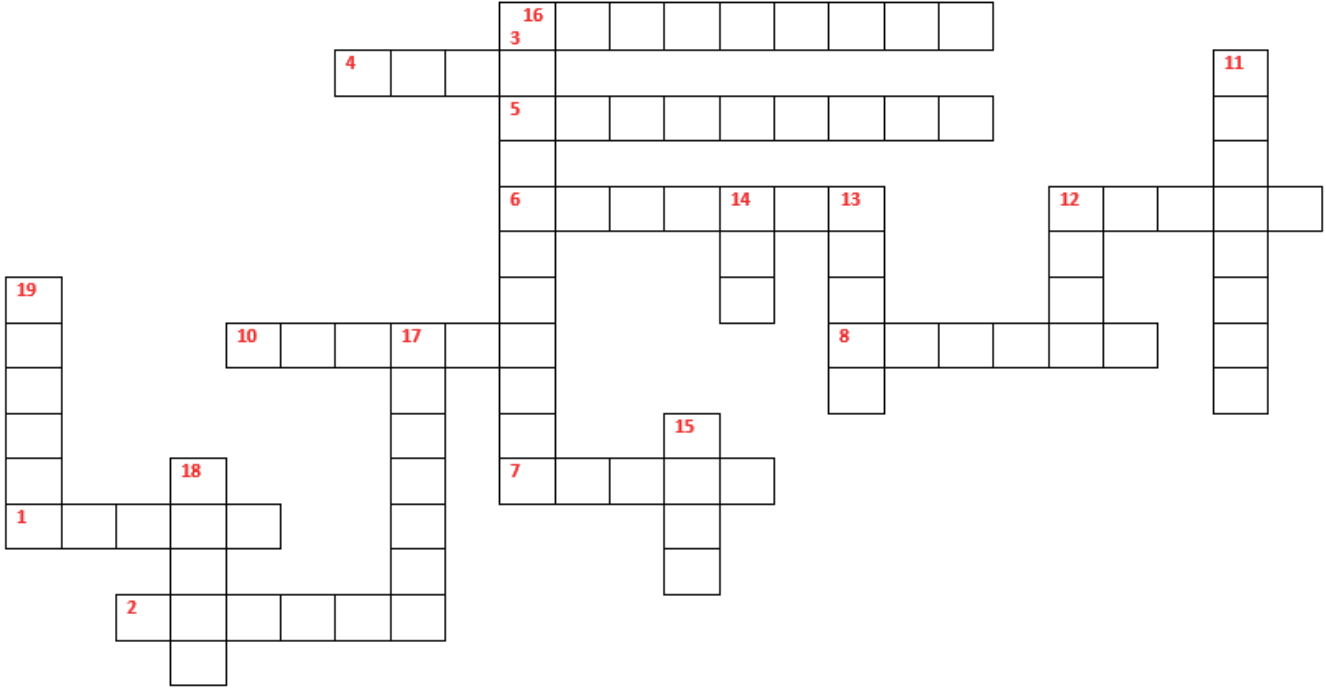
HAC	UMRE	TAVAF	MERVE	KÂBE	ŞAFT
İSLAM	KURBAN	İHRAM	İSMAİL	AKİKA	VAKFE
MÜZDELİFE	HACER	ARAFAT	İBRAHİM	TELBİYE	FARZ

H	D	R	A	V	E	M	A	L	S	İ	L	Y	B	F
M	A	B	K	A	U	Ş	H	Z	V	S	U	C	A	E
K	V	C	F	K	A	M	U	M	R	E	E	R	E	Y
A	U	N	K	F	D	F	K	U	D	Ü	Z	Y	A	G
B	D	K	E	E	İ	M	Ü	Z	D	E	L	İ	F	E
E	A	U	E	K	Y	Y	E	H	U	F	B	F	İ	M
N	A	R	H	A	C	E	R	E	K	A	G	T	A	B
M	S	B	Ü	B	Z	H	F	U	S	K	R	E	Ö	E
A	Z	A	K	İ	T	A	İ	L	C	İ	E	L	Y	R
Ş	İ	N	M	H	İ	L	T	L	M	K	M	B	C	T
A	K	H	A	R	İ	M	R	Y	E	A	E	İ	İ	A
F	G	L	T	A	A	R	A	F	A	T	F	Y	A	V
T	E	T	E	M	A	V	İ	H	V	M	İ	E	Ö	A
İ	N	F	A	İ	B	R	A	H	İ	M	M	A	R	F
K	İ	S	M	A	İ	L	R	E	M	E	R	V	E	Z

UYGULAMA - 5

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

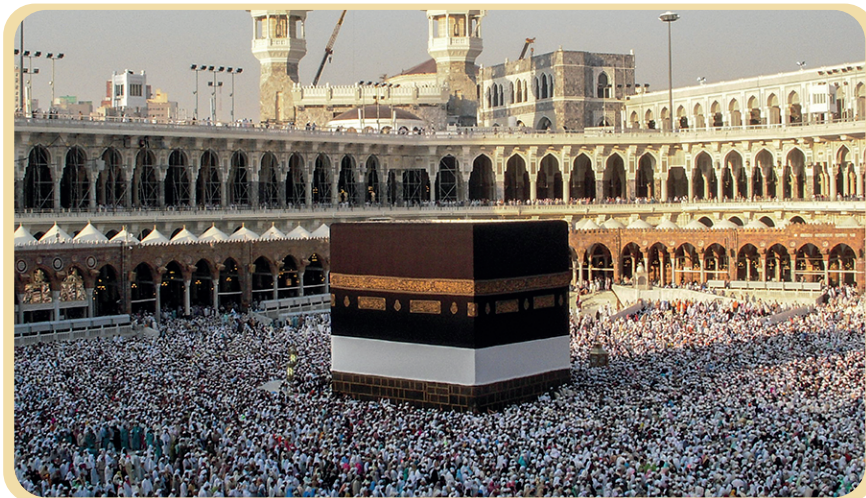

Soldan sağa

1. Yedi şaftla tamamlanan hac görevi.
2. Peygamberimizin kabrinin olduğu şehir.
3. Akşam ve yatsı namazının cemedildiği, vakfe yapılan yer.
4. Hac zamanı dışında Kâbe'yi ziyaret etme.
5. Kâbe'nin yanında yer alan ve arasında sa'y yapılan iki tepe.
6. Hz. İsmail'in babası.
7. Hacıların örtündükleri dikişsiz bürgü.
8. Allah (c.c.) rızası için hayvan boğazlamak.
9. İhrama girmek için sınır olan yer.
10. Hacda belirli sayıda taşla atılanır.

Yukarıdan aşağıya

11. Veda Haccı'nda Veda Hutbesi'ni okuyan peygamber.
12. Şeytan taşlanan yer.
13. Kâbe'nin bulunduğu şehir.
14. İslam'ın beş şartından biri.
15. Haccın dini hükmü.
16. Peygamberimizin mescidi.
17. Hacca gidenlerin tekraren okudukları dua.
18. Hz. İbrahim'in hanımı ve Hz. İsmail'in annesi.
19. Öğle ve ikinci namazının cemedildiği, vakfe yapılan yer.

UYGULAMA - 6

TAVAF ETMEK	1	İBRAHİM	2	MÜZDELİFE VAKFESİ	3
HACER	4	ARAFAT VAKFESİ	5	AKİKA KURBANİ	6
KÂBE	7	ADAK KURBANİ	8	ŞEYTAN TAŞLAMA	9
KURBAN KESMEK	10	ARAFAT DAĞI	11	İHRAMA GİRMEK	12
MİNA'YA YÜRÜYÜŞ	13	MESCİD-İ NEBEVİ	14	SA'Y	15

Aşağıdaki soruları, tabloda verilen kodları yazarak cevaplayınız.

- a. Hac ibadeti ile ilgili fiiller nelerdir ve hac ibadetinde ziyaret edilen yerler hangileridir? (---,---, ---,---, ---,---, ---,---, ---,---, ---)
- b. Umre ibadeti ile ilgili fiiller nelerdir ve umre ibadetinde ziyaret edilen yerler hangileridir? (---,---, ---,---, ---,---)
- c. Hangileri Hz. İsmail'in anne ve babasıdır? (---,---)
- d. Hangileri yeni doğan çocuğun sadakası olarak kesilen kurbandır? (---)
- e. Hangileri Allah'ın, bir istek veya dileğimizi gerçekleştirmesi karşılığında kesmeyi vadettiğimiz kurbanda verilen addır? (---)

	UYGULAMA - 7
	Aşağıdaki cümlelerde bilgi yanlışlığına sebep olan kısımları örnekteki gibi çiziniz.
a.	Hac mevsimi ile Kurban Bayramı bazen aynı zamana denk gelmektedir.
b.	İbrahim (a.s.) Kâbe'yi Hz. İsmail ve Hz. İshak ile beraber yapmıştır.
c.	Hacılar Arafat Dağı'nda iki gün vakfeye dururlar.
d.	Arefe günü Müzdelife vakfesinden sonra şeytan taşlanır.
e.	Kurban Bayramı'nda koyun, inek, tavuk, balık gibi hayvanlar Allah için kurban edilir.
f.	Namaz kılmak, kurban kesmek, hacca gitmek İslam'ın beş şartından bazılarıdır.
g.	İsa (a.s.) Hristiyan ve Yahudilere gönderilmiş bir peygamberdir.

Çoktan Seçmeli Sorular

1. “Şüphesiz Safa ile Merve, Allah’ın (dininin) nişanelerindendir. Onun için her kim hac ve umre niyetiyle Kâbe’yi ziyaret eder ve onları da tavaf ederse, bunda bir günah yoktur. Her kim de gönlünden koparak bir hayır işlerse, şüphesiz Allah onu bilir, karşılığını verir.” (Bakara, 2:158)

Safa ile Merve, Kâbe’nin doğu tarafında bulunan iki tepenin adıdır. Bu iki tepe arasında usulünce gidip gelme demek olan “sa’y”, Hz. İbrahim, eşi Hacer ve oğlu İsmail’e dayanan bir geleneğin ihyası olup haccın ve umrenin vaciplerindendir. Cahiliye döneminde Safa ve Merve tepelerinde putlar bulunuyor ve müşrikler de bu tepeler arasında sa’y ediyorlardı. İslâm gelince mü’minler, bu eski müşrik uygulaması sebebiyle, Safa ve Merve arasında sa’y etmekten endişe etmişlerdi. Bu âyet onların endişesini gidermektedir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki cümlelerden hangisi yanlıştır?

- A) Sa’y, Safa-Merve arasında gidip gelmeye denir.
- B) İslam’ın simgelerinden biri de Safa ve Merve’dir.
- C) Cahiliye toplumunda da hac görevi yerine getiriliyordu.
- D) İslam, müşriklerin yaptığı her işi reddetmiş ve kaldırmıştır.

2. Hz. Muhammed’e (s.a.v.), “Hilâl niçin önce iplik gibi incecik görünüyor, sonra kalınlaşıp nihayet daire şeklini alıyor?” diye soru yöneltilmişti. Bunun üzerine şu ayet inmiştir:

“Sana, hilâlleri soruyorlar. De ki: “Onlar, insanlar ve hac için vakit ölçüleridir.” (Bakara, 2:189)

Bu ayet, söz konusu soru üzerine, ayın hareketlerinin zamanın tespit edilmesi, özellikle hac, oruç ve zekât gibi ibadetlerin vakitlerinin belirlenmesi için konulduğunu bildirmiştir.

Bu metinden aşağıdakilerden hangisi doğrudan çıkarılamaz?

- A) Gök cisimlerinin döngüsünde tesadüf yoktur.
- B) Hac görevi yılın her istenen gününde yapılamaz.
- C) İslam’daki hicri takvim ay esasına göre belirlenmiştir.
- D) Bir kısım ayetler, yaşanan bazı olaylar üzerine indirilmiştir.

3. Kelime olarak hac; bir şeye yönelmek, bir yeri ziyaret etmek, bir şeyi amaçlamak anlamına gelmektedir. İslâm’ın beş esasından biri de hacca gitmektir. Hac, Kâbe’yi ve etrafındaki kutsal mekânları, hac mevsiminde usulüne uygun olarak ziyaret etmektir.

Haccın farzları üçtür: İhram, Kâbe’yi tavaf, Arafat’ta vakfe.

Bu metinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İslam’ın şartlarından biri de hacca gitmektir.
- B) İhramlı kimse, davranışlarına daha fazla dikkat etmelidir.
- C) Hacı olmak için özellikle iki mekânı kurallarına göre ziyaret etmek gerekir.
- D) Bütün zorluklarına rağmen belli bir zamanda ve belli yerlere yönelmeye hac denilmiştir.

4. Prof. Ali Murat Daryal'ın kurban üzerine ilginç bir gözlemi vardır. O, kurban kesen milletlerle kurban kesmeyen milletlerin sporlarını incelediği tezinde kurban kesmeyen milletlerin sporlarının kan dökmeye eğilimli, kurban kesen milletlerin sporlarının ise munis ve şefkate açık olduğu tespitini yapmıştır.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu metnin ana düşüncesini en iyi ifade etmektedir?

- A) Kurban kesmeyen toplumların sporları daha kanlı olmaktadır.
- B) Kurban kesen toplumların sporları daha yumuşak olmaktadır.
- C) Kurban kesmenin toplum üzerinde, sanıldığı gibi olumsuz etkisi yoktur.
- D) Sertliği ve acımasızlığı yansıtan sporların insanlar üzerinde etkisi olumsuzdur.

5. Hayvanın gözünün bağlanması, bıçağın ona gösterilerek bilenmemesi, hayvan için değil fakat insanlar içindir; onların şefkat ve merhamet duygularının uyanık tutulması içindir... Yoksa hayvan, "gözünün önünde" kesilen diğer hayvanların kesildiğini bilmez, çünkü onun 'zihninde' kesilme diye bir fiilin kavramı yoktur.

Bu metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurban ibadetindeki amaçlardan biri insan davranışlarını düzeltmektir.
- B) Bir Müslüman kurban keserken hayvana son derece nazik davranmalıdır.
- C) İnsanlardaki hislerin hayvanlarda da olduğunu söylemek yanlış bir düşüncedir.
- D) Kurbanlıkların ulu orta kesilmesi İslam'ın vermek istediği mesaja ters bir tutumdur.

6. "De ki: Şüphesiz benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm hepsi âlemlerin Rabbi Allah içindir." (En'âm, 6:162)

Aşağıdaki ayetlerden hangisi içerik olarak bu ayetle ilgili değildir?

- A) "O hâlde, kâfirlerin hoşuna gitmese de siz dini Allah'a has kılarak O'na ibadet edin." (Mü'min, 40:14)
- B) "Güneş, kendisi için belirlenen yerde akar (döner). İşte bu, azîz ve alîm olan Allah'ın takdiridir." (Yâsîn, 36:38)
- C) "(Ey Muhammed!) Şüphesiz biz o Kitab'ı sana hak olarak indirdik. Öyle ise sen de dini Allah'a has kılarak O'na kulluk et." (Zümer, 39:2)
- D) "Ey Âdem oğulları! Size ayıp yerlerinizi örtecek giysi, süslenecek elbise yarattık. Takvâ elbisesi. İşte o daha hayırlıdır." (A'râf, 7:26)

7. "Ey iman edenler! Allah'ın yardımcısı olun. Nasıl ki Meryem oğlu İsa da havarilere, 'Allah'a giden yolda benim yardımcılarım kimdir?' demişti. Havariler de, 'Biz Allah'ın yardımcısıyız.' demişlerdi. Bunun üzerine İsrailoğullarından bir kesim inanmış, bir kesim de inkâr etmişti. Nihayet biz inananları, düşmanlarına karşı destekledik. Böylece üstün geldiler." (Saff, 61:14)

Bu ayetten aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İsa (a.s.) Allah'ın dinine yardımcı olacak kimseler aramıştır.
- B) Hz. İsa'yı yalanlayan Yahudiler olduğu gibi ona inananlar da çıkmıştır.
- C) İslam'a sahip çıkmaları için Müslümanlara havariler örnek gösterilmiştir.
- D) Hz. Meryem evlenmediği hâlde Allah'ın mucizesi olarak Hz. İsa'yı dünyaya getirmiştir.

CEVAP ANAHTARI

ETKİNLİKLER

UYGULAMA - 1

(Sırasıyla) D, D, Y, D, Y, Y, D, Y, D, D, Y, D

UYGULAMA - 2

	Hacca götmek	Umre yapmak	Kurban Bayramı
Koyun/davar			
Mikat sınırları			
İhrama girmek			
Sa'iy			
Tavaf			
İhramdan çıkmak			
Tıraş olmak			
Şeytan taşlamak			
Müzdelife			
Arefe			
Mina			
Safa-Merve			
Vakfe			
Kâbe			
Namazları cemetmek			
Telbiye			
Teşrik tekbirleri			

UYGULAMA - 3

(Sırasıyla) D, D, D, Y, Y, D, Y, D, D, Y

UYGULAMA - 4

H	D	R	A	V	E	M	A	L	S	İ	L	Y	B	F
M	A	B	K	A	U	Ş	H	Z	V	S	U	C	A	E
K	V	C	F	K	A	M	U	M	R	E	E	R	E	Y
A	U	N	K	F	D	F	K	U	D	Ü	Z	Y	A	G
B	D	K	E	E	İ	M	Ü	Z	D	E	L	İ	F	E
E	A	U	E	K	Y	Y	E	H	U	F	B	F	İ	M
N	A	R	H	A	C	E	R	E	K	A	G	T	A	B
M	S	B	Ü	B	Z	H	F	U	S	K	R	E	Ö	E
A	Z	A	K	İ	T	A	İ	L	C	İ	E	L	Y	R
Ş	İ	N	M	H	İ	L	T	L	M	K	M	B	C	T
A	K	H	A	R	İ	M	R	Y	E	A	E	İ	İ	A
F	G	L	T	A	A	R	A	F	A	T	F	Y	A	V
T	E	T	E	M	A	V	İ	H	V	M	İ	E	Ö	A
İ	N	F	A	İ	B	R	A	H	İ	M	M	A	R	F
K	İ	S	M	A	İ	L	R	E	M	E	R	V	E	Z

HAC	UMRE	TAVAF	MERVE	KABE	ŞAFT
İSLAM	KURBAN	İHRAM	İSMAİL	AKİKA	VAKFE
MÜZDELİFE	HACER	ARAFAT	İBRAHİM	TELBİYE	FARZ

UYGULAMA - 5

Soldan sağa

1. TAVAF
2. MEDİNE
3. MÜZDELİFE
4. UMRE
5. SAFAMERVE
6. İBRAHİM
7. İHRAM
8. KURBAN
9. MİKAT
10. ŞEYTAN

Yukarıdan aşağıya

11. MUHAMMED
12. MİNA
13. MEKKE
14. HAC
15. FARZ
16. MESCİDİNEBİ
17. TELBİYE
18. HACER
19. ARAFAT

UYGULAMA - 6

- a. (1-3-5-7-9-10-11-12-13-14-15)
- b. (1-7-11-12-14-15)
- c. (2-4)
- d. (6)
- e. (8)

	Uygulama-7
a.	bazen
b.	ve Hz. İshak
c.	iki gün
d.	Arefe günü
e.	tavuk, balık
f.	kurban kesmek
g.	Hristiyan ve
h.	uykusu

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
D	C	B	C	A	B	D

